

AKKREDITERINGS- RAPPORT

Bergen Arkitektøgskole

Søknad om akkreditering som høyskole

2024

NOKUT – Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen – er et statlig forvaltningsorgan under Kunnskapsdepartementet.

NOKUT har eget styre og er faglig uavhengig i oppgavene som er definert i universitets- og høyskoleloven. I tillegg utfører vi forvaltningsoppgaver som er delegert fra Kunnskapsdepartementet.

Formålet med NOKUTs virksomhet er å føre tilsyn med kvaliteten i høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning og å stimulere til kvalitetsutvikling som sikrer et høyt internasjonalt nivå i utdanningstilbudene ved institusjonene.

NOKUT skal bidra til at samfunnet har tillit til kvaliteten i norsk høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning. Gjennom arbeidet vårt skal NOKUT søke å bistå institusjonene i deres kvalitetsarbeid.

NOKUT bruker sakkyndige i akkrediteringer, tilsyn, evalueringer og prosjekter.

Du kan lese mer om arbeidet vårt på nokut.no.

NOKUT er sertifisert som miljøfyrtårn

Institusjon	Bergen Arkitektøgskole
Sakkyndige	Herman Fiksdahl Haavik, Tina Bering Keiding, Eamon O'Kane, Klas Ruin og Elin Nesje Vestli
NOKUTs saksnummer	19/03577
Dato for vedtak	14. oktober 2024

© NOKUT Oppgi NOKUT som opphav ved bruk av materiale.

Forord

Ifølge lov om universiteter og høyskoler kan institusjoner som tilbyr høyere utdanning, søke om akkreditering til en annen institusjonskategori og få utvidet akkrediteringsmyndighet. Akkreditering som høyskole innebærer at institusjonen får myndighet til å opprette nye studietilbud i første syklus. Bergen Arkitekthøgskole (BAS) er en privat høyskole som har søkt om akkreditering som høyskole. NOKUT mottok søknaden fra BAS 15. februar 2023, og søknaden er vurdert etter gjeldende krav.

Den sakkyndige komiteen som har vurdert søknaden, besøkte høyskolen 25. og 26. mai 2023 og leverte sin endelige vurdering til NOKUT 8. januar 2024. Komiteen hadde følgende sammensetning:

- Elin Nesje Vestli, professor ved Høgskolen i Østfold (komiteleder)
- Herman Fiksdahl Haavik, student ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
- Tina Bering Keiding, senterleder ved Aarhus Universitet
- Klas Ruin, partner i arkitektkontoret Spridd
- Eamon O’Kane, professor ved Universitetet i Bergen

NOKUT ønsker å takke den sakkyndige komiteen for vel utført arbeid. NOKUT vil også takke alle ansatte og studenter ved BAS som har bidratt til komiteens arbeid gjennom intervjuer og annet.

Denne akkrediteringsrapporten inneholder vurderinger fra den sakkyndige komiteen og den offentlige uttalelsen fra BAS datert 25. januar 2024. Disse dokumentene var grunnlag for følgende vedtak i NOKUT styre 14. februar 2024:

Bergen Arkitekthøgskole sin søknad om akkreditering som høyskole innvilges når høyskolen kan dokumentere at alle kravene til systematisk kvalitetsarbeid er oppfylt.

Direktøren gis fullmakt til å gi Bergen Arkitekthøgskole akkreditering som høyskole etter at høgskolens systematiske kvalitetsarbeid er godkjent.

Det systematiske kvalitetsarbeidet ble godkjent 2. oktober 2024, og direktøren fattet følgende vedtak 2. oktober 2024:

Bergen Arkitekthøgskole akkrediteres som høyskole.

Vedtaket er fattet med hjemmel i lov om universiteter og høyskoler § 3-3 første ledd jf. §§ 3-2 andre ledd og 3-1 første ledd, forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 3-4 og § 3-5 og forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning § 3-1.

Oslo, 14. oktober 2024

Kristin Vinje
administrerende direktør

Abstract

Norway's national agency for quality assurance in Education (NOKUT) was established in 2003 with the mandate to review both the quality practices and the quality assurance work at the country's higher education institutions. NOKUT is also the accreditation agency governing accreditation of new institutions and degree programmes. Norway has four categories of higher education institutions (HEI), with the designation "university" having the fullest mandate. Institutions cannot either become an HEI or move within the four categories of HEIs without an accreditation from NOKUT. NOKUT abides by the European Standards and Guidelines 2015 (ESG) which are operationalized in three pieces of national legislation: the central Act relating to universities and university colleges, the ministerial Quality Assurance Regulations and NOKUT's own Academic Supervision Regulations.

A university college without accreditation applying to become an accredited university college must fulfil all relevant requirements as per the regulations listed above. To ensure this, NOKUT appoints an expert committee to assess the institution. Based on its comprehensive review of the institution's organization, quality assurance practices and results and a two-day site visit, the committee submits a final report with its recommendation to NOKUT. The report details whether the institution has demonstrated a capability to carry the weight of the mandate a university college designation implies.

Bergen School of Architecture (BAS) was established in 1986 as a private foundation and has received government funding from 1996. BAS' architecture programme, as well as the architecture programmes in Oslo and Trondheim which BAS is an alternative to, were recognised under EUs council directive for architecture in 2001. BAS offers a single master's programme in architecture and has 165 students and approximately 20 man-years.

On 2 February 2023, BAS applied to NOKUT for accreditation as a university college. NOKUT carried out a review of BAS' quality assurance practices and quality assurance work simultaneous with the handling of the application, and the same expert committee took part in both processes. The committee first concluded that BAS' quality assurance work was only partially compliant with the national regulations. After reviewing new documentation from BAS, the committee has, however, concluded that BAS' quality assurance work is now compliant with national regulations.

The committee therefore concludes that all requirements for accreditation as a university college are met, and that BAS is able to discharge the duties of an accredited university college.

Innhold

1 Bakgrunn og grunnlag for vurdering	6
1.1 Institusjonsakkreditering	6
1.2 Akkreditering som høyskole.....	6
1.3 Grunnlag for vurderingen	7
1.4 Historikk og saksgang.....	7
1.5 Om rapporten	8
2 Beskrivelse av institusjonen	9
3 Akkreditering som høyskole	10
3.1 Primærvirksomhet	10
3.2 Organisering og infrastruktur	11
3.3 Strategi	18
3.4 Systematisk kvalitetsarbeid	20
3.5 Fagmiljø	21
3.6 Jevnlig opptak og uteksaminerte kandidater	26
3.7 Kvalitet og faglig nivå i utdanning og FoU	28
3.8 Forsknings- og utviklingsbasert utdanning.....	31
3.9 Nasjonale og internasjonale nettverk	32
4 Helhetlig vurdering	34
5 Vedlegg	35
5.1 Sakkyndig komite	35
5.2 Program for institusjonsbesøket.....	36
5.3 Bergen Arkitekthøgskoles offentlige uttalelse	37

1 Bakgrunn og grunnlag for vurdering

1.1 Institusjonsakkreditering

Institusjonsakkreditering er en faglig bedømming av om en høyere utdanningsinstitusjon oppfyller krav til akkreditering fastsatt av Kunnskapsdepartementet og NOKUT.

Institusjonens akkrediteringsnivå avgjør hvilke fullmakter den har til selv å etablere studietilbud uten å søke NOKUT om akkreditering. I Norge er det fire institusjonsnivåer:

- **Høyskoler uten akkreditering** kan ikke på egen fullmakt opprette studietilbud, men har fått akkreditering for ett eller flere enkeltstudier.
- **Akkrediterte høyskoler** kan på egen fullmakt opprette studietilbud på bachelornivå. Hvis høyskolene har fått akkreditering til å tildele doktorgrad innenfor ett eller flere fagområder, har de også rett til å opprette masterutdanninger på egen fullmakt innenfor disse fagområdene.
- **Vitenskapelige høyskoler** kan på egen fullmakt opprette studietilbud på bachelor og masternivå innenfor fagområdene hvor de har rett til å tildele doktorgrad.
- **Universiteter** kan på egen fullmakt opprette studietilbud innenfor alle fagområder på alle nivåer.

Det juridiske grunnlaget for institusjonsakkreditering er

- lov om universiteter og høyskoler av 1. august 2024
- forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning (studiekvalitetsforskriften) av 1. februar 2010, fastsatt av Kunnskapsdepartementet
- forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (studietilsynsforskriften) av 7. februar 2017, fastsatt av NOKUT.

Det vises ellers til studiekvalitetsforskriften § 1-4 og § 1-9, som regulerer NOKUTs utøvelse av forvaltningsmyndighet og forholdet til forvaltningsloven.

1.2 Akkreditering som høyskole

En høyskole uten institusjonsakkreditering som søker om akkreditering som høyskole, må vise at den oppfyller alle gjeldende krav i studiekvalitetsforskriften § 3-4 og § 3-5 og studietilsynsforskriften § 3-1.

NOKUT oppnevner sakkyndige for å gjøre vurderinger ved akkreditering av institusjoner innenfor høyere utdanning, jf. studiekvalitetsforskriften § 1-7. Kriterier for de sakkyndiges kompetanse er gitt i studietilsynsforskriftens § 5-6. De sakkyndige avgir rapport om vurderingen og gir anbefalinger til NOKUT. Rapporten består av vurderinger av hvorvidt søkerinstitusjonen fyller standarder og kriterier for akkreditering, og de sakkyndige gjennomfører en helhetlig vurdering av om institusjonens organisering, kvalitetsarbeid og

resultater er tilstrekkelig til at institusjonen kan bære akkrediteringsmyndigheten som universitetsakkrediteringen gir.

Det går frem av universitets- og høyskoleloven § 3-1 første ledd at det er Kongen som endelig avgjør hvilken kategori den enkelte institusjon tilhører. Et vedtak om institusjonsakkreditering fra NOKUTs styre må foreligge før Kongen i statsråd fatter beslutning om endret institusjonskategori.

1.3 Grunnlag for vurderingen

Hovedgrunnlaget for den sakkyndige komiteens vurdering ved søknad om akkreditering som høyskole er institusjonens søknad med tilhørende dokumentasjon. Den sakkyndige komiteen kan ved behov be søkerinstitusjonene om supplerende dokumentasjon som kan inngå i vurderingsgrunnlaget. Komiteen har også brukt tall fra DBH.

Komiteen gjennomfører institusjonsbesøk, der de sakkyndige intervjuer ledelse på alle nivåer, ansatte og studenter ved institusjonen. Informasjonen som kommer frem under institusjonsbesøket, supplerer og underbygger den skriftlige dokumentasjonen.

1.4 Historikk og saksgang

Bergen Arkitekthøgskole søkte om akkreditering som høyskole 2. februar 2023. Et av kravene som skal være oppfylt for å få institusjonsakkreditering, er at det systematiske kvalitetsarbeidet skal være godkjent av NOKUT. NOKUT igangsatte derfor et tilsyn med BAS sitt systematiske kvalitetsarbeid parallelt med vurdering av søknaden om akkreditering. Samme komite ble oppnevnt for tilsynet med kvalitetsarbeid og for vurderingen av søknaden om akkreditering, og komiteen gjennomførte ett institusjonsbesøk som dekket begge prosessene.

Både søknaden om akkreditering og tilsynet med det systematiske kvalitetsarbeidet ble behandlet av NOKUTs styre 14. februar 2024. NOKUTs styre vedtok at det systematiske kvalitetsarbeidet ved Bergen Arkitekthøgskole hadde enkelte mangler, og at høyskolen måtte rette opp manglene påpekt i studietilsynsforskriften § 4-1 (3). For søknaden om akkreditering gjorde styret følgende vedtak:

Bergen Arkitekthøgskole sin søknad om akkreditering som høyskole innvilges når høyskolen kan dokumentere at alle kravene til systematisk kvalitetsarbeid er oppfylt.

Direktøren gis fullmakt til å gi Bergen Arkitekthøgskole akkreditering som høyskole etter at høgskolens systematiske kvalitetsarbeid er godkjent.

Det systematiske kvalitetsarbeidet ble godkjent 2. oktober 2024.

I den sakkyndige innstillingen som ble avlevert 9. januar 2024, skriver den sakkyndige komiteen:

Komiteens vurdering er at BAS har en organisering og resultater som er tilstrekkelig. Komiteens vurdering er videre at BAS, når det systematiske kvalitetsarbeidet er godkjent av NOKUT, vil ha en organisering, kvalitetsarbeid og resultater som er tilstrekkelig til at institusjonen kan bære fullmaktene institusjonsakkrediteringen gir. Komiteen anbefaler at BAS akkrediteres som høyskole når institusjonens systematiske kvalitetsarbeid er godkjent av NOKUT.

På grunnlag av dette vurderer NOKUT at BAS kan akkrediteres som høyskole, selv om den sakkyndige innstillingen viser at kravet til systematiske kvalitetsarbeid ikke var oppfylt da innstillingen ble avlevert.

Direktøren fattet følgende vedtak 14. oktober 2024:

Bergen Arkitekthøgskole akkrediteres som høyskole.

1.5 Om rapporten

I denne rapporten fra den sakkyndige komiteen gjennomgås alle kravene som Bergen Arkitekthøgskole må oppfylle for å kunne bli akkreditert som høyskole. Gjennomgangen følger samme struktur som NOKUTs veileder for institusjoner som søker akkreditering som høyskole:

- studiekvalitetsforskriften § 3-4 andre ledd, som omhandler institusjonens primærvirksomhet
- studiekvalitetsforskriften § 3-4 tredje ledd, som omhandler institusjonens organisering og infrastruktur
- studietilsynsforskriften § 3-1 andre ledd, som omhandler institusjonens strategi
- studietilsynsforskriften § 3-1 tredje ledd, som omhandler institusjonens systematiske kvalitetsarbeid
- studiekvalitetsforskriften § 3-5 andre ledd og studietilsynsforskriften § 3-1 sjette ledd, som omhandler fagmiljø
- studiekvalitetsforskriften § 3-5 tredje ledd og studietilsynsforskriften § 3-1 fjerde ledd, som omhandler jevnlig opptak og uteksaminerte kandidater
- studiekvalitetsforskriften § 3-5 første ledd og studietilsynsforskriften § 3-1 første ledd, som omhandler kvalitet og faglig nivå i utdanning og FoU
- studietilsynsforskriften § 3-1 femte ledd, som omhandler FoU/KU i samspill med utdanningsvirksomheten
- studiekvalitetsforskriften § 3-5 fjerde ledd, som omhandler faglige nettverk

Rapporten består av fem deler. Del 1 er en beskrivelse av bakgrunnen for og prosessen med å vurdere søknaden fra BAS. Del 2 er en kort beskrivelse av høgskolen. Del 3 er den sakkyndige komiteens vurdering opp mot kravene til akkreditering som høyskole. Del 4 er komiteens helhetlige vurdering. Del 5 består av vedlegg og omfatter en presentasjon av medlemmene i den sakkyndige komiteen, program for institusjonsbesøket og BAS' offentlige uttalelse.

2 Beskrivelse av institusjonen

Bergen Arkitekthøgskole (BAS) er en privat høyskole med ett akkreditert studietilbud, *master i arkitektur*, som ble etablert i 1986. BAS fikk eksamensrett for sitt studietilbud i 1990 og ble tildelt støtte over statsbudsjettet i 1996. I 2001 ble studietilbudet godkjent i henhold til EUs arkitektdirektiv (Council Directive 85/384 EEC), samtidig som de to andre arkitektutdanningene i Norge – som er ved NTNU og Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo – også fikk denne godkjenningen.

BAS har rundt 165 studenter og til sammen 21 årsverk fordelt på fast ansatte og midlertidige engasjement knyttet til det femårige studietilbudet master i arkitektur.

Statstilskudd utgjør i underkant av 80 prosent av BAS sitt samlet budsjett, skolepenger rundt 20 prosent og finansiering fra eksterne oppdragsgivere mellom 2 og 3 prosent. Budsjettdokumentet for 2022 viser at statstilskuddet var 21 368 000 kroner og høyskolens totale inntekter 27 585 131 kroner.

BAS er lokalisert i Bergen, i lokaler som opprinnelig har vært fôrblanderi. Høyskolen har fått økonomisk støtte fra Kulturrådet og Bergen kommune for å utvikle arealene, som BAS også låner ut til samarbeidspartnere innen visning og produksjon av kunst. Undervisningen har sin forankring i vestnorsk regional byggeskikk. BAS er også internasjonalt orientert, og all undervisning de to siste årene av utdanningen foregår på engelsk.

3 Akkreditering som høyskole

3.1 Primærvirksomhet

Studiekvalitetsforskriften § 3-4. Akkreditering av institusjoner (2)

Institusjonens primærvirksomhet skal være høyere utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid, faglig utviklingsarbeid og formidling.

I dette kravet ligger at dersom utdanningsinstitusjonen driver med annen virksomhet enn det som er listet opp i bestemmelsen, kan ikke den andre virksomheten utgjøre den sentrale delen av virksomheten. Eventuell annen virksomhet må holdes adskilt fra primærvirksomheten.

Beskrivelse

Bergen Arkitekthøgskole er en privat stiftelse. Høyskolen har et heleid datterselskap, BAS Eiendom AD, som eier bygningen der BAS sine lokaler befinner seg. Det foreligger en leieavtale som blant annet omhandler retter og plikter i forbindelse med vedlikehold og endringer i bygningen. Stiftelsen Bergen Arkitekthøgskole og BAS Eiendom AS har samme styresammensetning.

I søknaden skriver BAS at høyskolen ikke har noen virksomhet utover sin primærvirksomhet, som er høyere utdanning på masternivå og tilhørende forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid samt formidling.

Høyskolens vedtekter § 1-1 angir stiftelsens formål:

Stiftelsen er en selvstendig internasjonal høyskole som gir utdanning innen arkitektur og driver uavhengig undervisnings-, forsknings- og formidlingsvirksomhet i relasjon til fagområdet, både internt og i samarbeid med lokale og internasjonale aktører.

Vurdering

Komiteens vurdering er at BAS er en institusjon som har utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid, faglig utviklingsarbeid og formidling som sin primærvirksomhet.

Konklusjon

Kravet i studiekvalitetsforskriften § 3-4 er (2) oppfylt.

3.2 Organisering og infrastruktur

Studiekvalitetsforskriften § 3-4 Akkreditering av institusjoner (3)

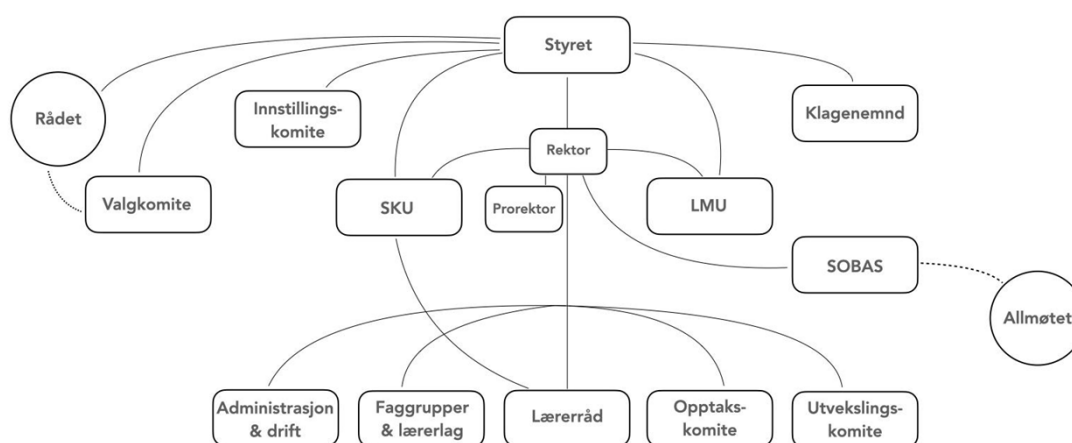
Institusjonens organisering og infrastruktur skal være tilpasset virksomheten.

Kravet til organisering innebærer at den administrative og faglige ledelsen og styringsstrukturen ved institusjonen skal være innrettet slik at institusjonen kan fylle sin funksjon som akkreditert høyskole. Kravet til infrastruktur innebærer blant annet at institusjonen skal ha tilfredsstillende ressurser og fasiliteter i form av lokaler, utstyr og bibliotek som er tilpasset virksomheten, og som utgjør et fullt forsvarlig lærings- og arbeidsmiljø for studenter og ansatte. Disse skal være i tråd med dagens standarder i sektoren.

Organisering

Beskrivelse

Bergen Arkitekthøgskole har kun ett studietilbud, *master i arkitektur*, og all organisering, ledelse og infrastruktur er knyttet til dette studietilbudet. I søknaden skriver BAS at «den alternative pedagogikken og didaktikken, basert på et fagmiljø av praktiserende arkitekter, kunstnere og ingeniører, danner grunnlag for høyskolens organisering, innhold og dynamiske struktur».

Figur 1: Organisasjonskart som viser hovedstruktur og rapporteringslinjer i BAS

Høyskolens ledelse

Styret har det øverste ansvaret for høyskolens virksomhet. Styret har tre eksterne medlemmer, to medlemmer valgt av og blant studentene, to medlemmer valgt av og blant de ansatte i undervisnings- og forskerstilling samt én valgt av og blant de administrativt ansatte. Det står i mandatet at «alle beslutninger ved BAS truffet av andre enn styret skal treffes etter delegasjon fra styret og på styrets ansvar».

Rektor er høyskolens daglige leder med økonomi- og personalansvar. Det går frem av stillingsinstruksen at rektor også har det pedagogiske og faglige ansvaret for studietilbudet.

Prorektor er rektors nærmeste faglige samarbeidspartner og fungerer i rektors sted ved behov. Det er rektor som ansetter prorektor på vilkår satt av styret. Prorektor har spesielt ansvar for administrasjon, koordinering og planlegging av kurs og diplom. Rektor kan delegere andre oppgaver til prorektor.

Både rektor og prorektor er førstestillingskompetente fagpersoner som både underviser og har administrativt ansvar. Ettersom det ikke er noen organisatorisk overbygning over studietilbudsnivået, er det rektor og prorektor som utøver all faglig ledelse av studietilbudet. Av søknaden går det frem at rektor deltar i alle råd og utvalg ved høyskolen. Under institusjonsbesøket kom det frem at det eksisterer en konsensuskultur ved høyskolen, og at det derfor ikke er aktuelt for rektor å fatte beslutninger uten å på forhånd drøfte de aktuelle sakene i relevante fora. Det ble også fremholdt at det er tydelig for de ansatte at det er rektor som har vedtaksmyndighet og er ansvarlig overfor styret i alle saker.

Kontorsjef avlaster rektor på en rekke områder og har blant annet sammen med rektor ansvar for utarbeiding av budsjett for BAS som helhet og for rapportering og søknader til departementet.

Administrasjon

Administrasjonen omfatter kontorsjef, biblioteksansvarlig, vaktmester, regnskapsansvarlig samt studieadministrasjonen med to studiekonsulenter. I tillegg er det etablert en stilling som verkstedsansvarlig.

Det går frem av søknaden at administrasjonen har en koordinerende og sammenbindende rolle ved BAS. De to studiekonsulentene har arbeidet lenge ved høyskolen og har ansvar for en rekke ulike studieadministrative oppgaver og funksjoner. Under intervjuet kom det frem at de oppfattet sin rolle som å være et viktig bindeledd i organisasjonen.

Biblioteksansvarlig er utdannet arkitekt og har, i likhet med studiekonsulentene, vært ansatt ved BAS lenge. Det går frem av stillingsinstruksen at biblioteksansvarlig har ansvar for drift og utvikling av biblioteket, for å sikre studenter og ansatte tilgang på litteratur og for å følge opp studenter og gi bibliotekfaglig veiledning. I intervjuene kom det frem at biblioteksansvarlige har hatt ulike fagadministrative oppgaver knyttet til stillingen, blant annet koordinering av forskning og kunstnerisk utviklings (FoKU)-arbeidet.

Verkstedsansvarlig er ansvarlig for verkstedopplæring og utviklingen av verkstedet som pedagogisk rom, og underviser også i noen kurs.

Vaktmester har ansvar for løpende drift av bygget og bistår i byggeprosjekter og verkstedsopplæring.

Faglig ansatte

Lærergruppen blir delt i fire kategorier: hjelpelærere, klasselærere, hovedlærere og kurslærere. Lærerne skal dekke undervisning og kunstnerisk utviklingsarbeid innen de fire fagområdene 1) arkitektur, planlegging og prosjektering (APP), 2) den andre verda med kunstneriske og diskursive vinklinger (DAV), 3) teknologi, teknikk og administrasjon (TTA) og 4) kompletterende teorifag (KTF).

Hjelpelærere er nyutdannede arkitekter som blir engasjert for ett år, vanligvis i 50 prosents stillinger, og har ansvaret for den løpende oppfølgingen av studentene de tre første studieårene. BAS mener at hjelpelærernes nylige erfaring fra å være student er viktig for å skape rammene om studentaktiv læring.

Klasselærerne er faglige koordinatorene for de tre første studieårene og har også ansvar for økonomi og administrasjon av studieåret.

Hovedlærere er ansatt i åremålsstillinger og har ansvar for gjennomføring og undervisning av masterkurs.

Kurslærere blir engasjert etter utlysning eller invitert av hovedlærer for å ta ansvar for særskilte moduler.

En av de åremålsansatte professorene har funksjon som diplomkoordinator med ansvar for organisering og gjennomføring av diplomsemesteret.

Både i søknaden og i intervjuene under institusjonsbesøket understreker BAS at fagmiljøet i praksis er inkluderende og ikke skiller på ulik tilknytning til høyskolen. Under institusjonsbesøket fikk komiteen også vite at lærerne ofte bidrar med undervisning i flere årstrinn eller blir invitert til kursgjennomganger på kurs der de ikke selv underviser.

Klasselærere og kurslærere har koordinerende roller og foreslår endringer i kursplaner og semesterplaner.

Råd og utvalg

Rådet har som sin eneste formelle oppgave å velge eksterne styremedlemmer. Rådet består av alle betalende studenter og ansatte lærere. Rådet var tidligere institusjonens øverste organ.

Studiekvalitetsutvalget (SKU) har ifølge søknaden en sentral rolle i arbeidet med å sikre kvaliteten i studietilbudet og avdekke svikt i utdanningen. Det går frem av forskrift for masterstudier ved Bergen Arkitekthøgskole § 3-1 at SKU vedtar endringer i studieplanen, og at utvalget skal rådføre seg med lærerrådet.

I henhold til mandatet som er vedlagt søknaden, skal SKU arbeide med forbedring av studieopplegg, undervisning og læring. I henhold til dette mandatet besto SKU av rektor, prorektor, klasselærere og studenter og kunne suppleres med representanter fra de fire fagområdene APP, DAV, TTA og KTF. Det går frem av mandatet at utvalget er et rådgivende organ for rektor og rapporterer direkte til styret, og derfor har «handlingsrom og mandat til å adressere forhold som ellers lett kunne ha blitt fragmentert lengre nede i institusjonen». Det går frem av mandatet at utvalget ligger organisatorisk på nivå med LMU.

Styrets årsrapport for 2021 inneholder en formulering om at SKU skal presentere alle større saker for endelig godkjenning i lærerrådet. Formuleringen er også i tråd med mandatet som var vedlagt søknaden, der det står at «SKU innstiller til lærerråd. Lærerrådet kan avvise forslag med begrunnelse og 2/3 flertall. SKU må ta dette til etterretning og lage nytt forslag evt. trekke forslaget».

Lærerrådet ledes av rektor og består av alle ansatte og lærere i engasjement. Fast ansatte lærere og lærere med til sammen to års engasjement bak seg har stemmerett. Saker til avstemning vedtas ved enkelt flertall. I henhold til mandatet som var vedlagt søknaden, skal lærerrådet drøfte og behandle alt som vedrører høyskolens undervisning.

Under institusjonsbesøket understreket både ledelsen og de ansatte at lærerrådet nå er et rådgivende organ. Komiteen fikk vite at rollen til lærerrådet har endret seg over tid, og at rådet nå fungerer som et informasjons- og meningsutvekslingsorgan, der alle lærerne kan være med og diskutere saker som angår BAS. Komiteen fikk også fortalt at praksisen med lærerråd som et viktig organ er uttrykk for den konsensuskulturen som eksisterer ved BAS. Selv om BAS nå har innført nye formelle organer med definerte oppgaver og beslutningsmyndig, viderefører høyskolen tradisjonen med å være en organisasjon der alle blir hørt og alle skal ha mulighet for å påvirke alle beslutninger.

I etterkant av institusjonsbesøket ba komiteen BAS om å gå gjennom og oppdatere aktuelle styrende dokumenter, og den 19. juni 2023 sendte høyskolen reviderte mandater for SKU og lærerrådet. Begge mandatene ble godkjent av styret 7. juni 2023.

Av det reviderte mandatet til SKU går det frem at utvalget nå er et rådgivende organ for rektor og rapporterer gjennom rektor til styret. Formuleringen om at SKU rapporterer direkte til styret er tatt bort, men det står fortsatt at SKU organisatorisk er på nivå med LMU. Det kommer også frem at SKU er «saksbehandlende organ for endringer i studieplanen (kursplanen), som vedtas av styret»

Av det reviderte mandatet til lærerrådet går det frem at lærerrådet velger lærerrepresentanter til styret og til høyskolens råd, komiteer og utvalg. Lærerrådet kan ellers drøfte alt som vedrører høyskolens undervisning og på eget initiativ sende saker og innspill til SKU.

Læringsmiljøutvalget (LMU) er et lovpålagt organ som skal ivareta studentenes læringsmiljø. Ved BAS består LMU av rektor, prorektor, klasseansvarlige for hvert årstrinn og studenter. Det går frem av mandatet at høyskolen og studentene skal ha like mange representanter. LMU skal hvert år avgi rapport til styret om institusjonens arbeid med læringsmiljø.

Styret har også oppnevnt en klagenemnd som behandler alle klager over enkeltvedtak i studentrelaterte saker, og som er første instans i saker relatert til fusk, uredelig opptreden, forstyrrende opptreden og grovt klanderverdig opptreden.

I tillegg til de formelle foraene som er nevnt over, har BAS årlige lærerseminarer og jevnlig lærermøter. Det er også etablert en uformell FoKU-gruppe for dem som jobber med forskning og kunstnerisk utviklingsarbeidet. I 2020 startet BAS en intern forelesnings- og diskusjonsserie, Didactic Salon, som har som formål å utvikle pedagogikken i arkitekturfaget ved høyskolen.

Allmøtet og Studentorganisasjonen ved BAS (SOBAS) er studentenes egne fora og velger studentrepresentanter til høyskolens råd og utvalg.

Infrastruktur

Beskrivelse

Komiteen hadde omvisning i BAS sine lokaler, som er et ombygget fôrblanderi fra 1958/63. I søknaden skriver BAS at lokasjonen ved sjøen i et historisk nabolag i Sandviken er en stor ressurs for høyskolen, men at dette også gir noen praktiske utfordringer.

Silotårnet på sju etasjer er bygget om til klasserom av ulike størrelser, og studentene får sin egen arbeidsplass her. Alle saler og undervisningsrom er isolert og oppvarmet, sprinklet og ventilert. «Katedralen» i sjuende etasje er uoppvarmet, har stor takhøyde og brukes til utstillinger og konserter. Alle etasjene er tilgjengelige via heis.

Silokjelleren er uoppvarmet og er åpen opp mot silokamrene. Ifølge søknaden gir dette et enormt volum med stor romklang. Lokalene lånes ut til eksterne aktører i perioder der BAS ikke bruker dem selv. Mesaninen i andre etasje er knyttet sammen mot klasserom, lærerrom, møterom, grupperom og administrasjon via en gangbro som ble bygget av studentene på et masterkurs i 2021. Mesaninen er samtidig en del av en stor uoppvarmet byggehall som brukes til utstillinger og bygging.

Høyskolen har to auditorier, et som kan romme inntil 300 personer og et lite som rommer 30 personer. Administrasjon, lærerrom, videorum/møterom og grupperom ligger i et tilbygg av massivtre fra 2009. Både administrasjonen, lærerne og studentene har egne kjøkken. Lokalene er tilgjengelige for studenter frem til 23:00, slik at de har god tilgang til maskiner og utstyr og til å jobbe med sine prosjekter. Komiteen fikk under institusjonsbesøket høre at studentene opplever at de «eier» skolen.

Biblioteket er bygget av studentene på et masterkurs i 2012. Biblioteket har fagbøker, tidsskrift, filmer og tilgang til kart. Biblioteket tilbyr fjernlån fra andre UH-bibliotek, og studentene kan også låne diverse annet utstyr.

BAS har flere verksteder med tilgjengelige maskiner og håndverktøy. Bygging og bruk av verksteder og maskiner er viktige elementer i utdanningen, og alle studentene får brannopplæring og verkstedkurs kort tid etter oppstart.

Det går frem av søknaden at BAS under koronapandemien innførte spesielle tiltak for å sikre studentene psykiske helse, og fortsatt prioriterer å jobbe med dette. BAS har samarbeidet med organisasjonene Sammen og Livskrisehjelpen, og formidlet informasjon om ulike hjelpeinstanser til studentene. Høyskolen har også tildelt midler til studentorganisasjonen og lagt til rette for samlinger i trygge kohorter. Det går frem av søknaden at oppfølgingen av de studentene som har behov for tilrettelegging, skjer i god dialog med lærerne som er ansvarlige for kurset eller klassen. Under intervjuene kom det også frem at rektor kjenner til alle studentene ved BAS og engasjerer seg for å legge til rette for de studentene som har særlige behov.

Vurdering

BAS er en liten høyskole med kun ett studietilbud og en flat organisasjonsstruktur. Kun rektor har formell beslutningsmyndighet delegert fra styret, og har det faglige og pedagogiske ansvaret for studietilbudet. Den flate strukturen gir gode muligheter for å utvikle en kvalitetskultur som bygger på et faglig fellesskap der alle kan komme til orde og bli hørt. BAS har utnyttet de mulighetene dette lille formatet gir på en god måte.

Konsensuskulturen som er utpreget for BAS, bygger på en tradisjon der rådet var høyskolens øverste faglige organ. I flere av vedleggene til søknaden blir lærerrådet beskrevet som om det fortsatt var det øverste organet. Det er likevel tydelig både i annen dokumentasjon og gjennom samtaler under institusjonsbesøket at det nå er styret som er høyskolens høyeste organ.

Det synes som om konsensuskulturen som eksisterer ved BAS, og det at saker blir diskutert i flere fora, gjør at de formelle mandatene blir noe upresise og ikke alltid beskriver den faktiske beslutningslinjen. Komiteen fikk ingen klar forståelse av myndighetsstrukturen ved BAS, ei heller hvor det blir fattet beslutninger. Under institusjonsbesøket ble det klart at ordlyden i noen av mandatene som var vedlagt søknaden, ikke var i tråd med praksis ved BAS. Høyskolen ble derfor bedt om å ettersende oppdaterte mandater.

I det reviderte mandatet til SKU kommer det frem at utvalget gir råd til styret og rektor, og at lærerrådet er et rådgivende organ. Komiteen konstaterer dermed at forholdet mellom SKU og lærerrådet nå er tydelig i mandatene og i tråd med BAS sin egen forskrift.

Ordningen med at lærerrådet kan behandle alle faglige saker, kan virke som en slags «skyggeregjering», men lærerrådet kan også fungere som en god diskusjonsarena. Det samme gjelder de nyetablerte foraene FoKU-gruppe og Didactic Saalon, som er arenaer for faglige diskusjoner for henholdsvis FoKU-arbeid og pedagogikk. Sammen med disse arenaene synes lærerrådet å bidra til å holde sammen fagmiljøet.

Med den organiseringen og den ansettelsespraksisen BAS har valgt, er høyskolen svært avhengig av de administrativt ansatte. Intervjuer med administrativt ansatte, verkstedsansatte og bibliotekar tyder på et godt arbeidsmiljø, et inntrykk som bekreftes av majoriteten av disse har arbeidet lenge ved BAS. Komiteens inntrykk er at kombinasjonen av en stabil og kompetent administrasjon og fagpersoner ansatt på engasjement eller åremål fungerer godt. Administrasjonen støtter godt opp om den faglige virksomheten og bidrar til institusjonell hukommelse.

BAS har en unik bygning med gode verksteder, store studio, undervisningsrom, kjøkken og et bibliotek som er bygd av og tilpasset BAS' studenter og ansatte. Lokalene er tilrettelagt slik at de skaper åpenhet både internt og eksternt, noe som også er vektlagt i BAS sin strategiplan.

Det kommer frem av søknaden og i samtaler blant annet med LMU at det har vært store utfordringer med bygningen særlig med varme og ventilasjon, og at det her fortsatt er forhold som bør utbedres. Det fremgår også at utbedring av bygningen står høyt på agendaen både i LMU og i styret. Også under omvisningen fikk komiteen inntrykk av at det er noen utfordringer med bygget som lav temperatur og universell utforming. Komiteens vurdering er at infrastrukturen er godt tilrettelagt for virksomheten ved BAS, og at høyskolen tar tak i de utfordringene bygget gir.

Komiteens vurdering er at BAS organisering og infrastruktur bidrar til å skape et godt læringsmiljø der studentene får mulighet for å utvikle sine evner.

Konklusjon

Kravet i studiekvalitetsforskriften § 3-4 (3) er oppfylt.

3.3 Strategi

Studietilsynsforskriften § 3-1. Krav ved akkreditering av institusjoner (2)

Institusjonen skal ha en strategi for utdanning, forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid.

Kravet til strategi innebærer at institusjonen skal ha en strategi som viser mål og tiltak for utvikling av utdanning, forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid.

Beskrivelse

Bergen Arkitekthøgskoles strategiplan «Å byggja er å opna» gjelder for perioden 2015–2025. Under institusjonsbesøket ble det opplyst at BAS har gått fra 5-årige strategiplaner til 10-årige. Dette mener BAS sikrer en god overlapp mellom to rektorperioder. Det går frem av søknaden at strategiplanen ble utarbeidet av en gruppe bestående av daværende rektor og prorektor (som også underviste ved høyskolen), kontorsjef, to lærere og seks studenter. Under institusjonsbesøket kom det frem at ansatte ved BAS hadde erfart at det var en god prosess å jobbe med strategiplan, og at arbeidet var godt forankret i institusjonen.

Under institusjonsbesøket opplyste ledelsen om at styret vedtar årsplaner hvert år, og prioriterer tiltak. Av søknaden går det frem at prioritert tiltak for 2022 er å søke om institusjonsakkreditering. Andre tiltak styret har prioritert, blant annet kompetanseutvikling av fagpersonalet og formalisering og styrking av FoKU-arbeid, støtter opp om søknaden om akkreditering. Årsrapporten for 2021 viser hvorvidt virksomhetsmålene for 2020 er oppnådd.

Ifølge søknaden er strategiplanen et viktig grunnlag for de ulike diskusjonene som føres i ulike komiteer og organer ved BAS.

BAS beskriver sin samfunnsrolle som å vise samfunnsansvar. Gjennom *Åpen form* skal BAS åpne opp for inkluderende prosesser og gjennom *Holdbar* utfordre faglig diskurs i klima og bærekraftproblematikk. Strategien vektlegger også å utfordre arkitektrollen og det å forvalte vestnorsk byggeskikk. BAS vil formidle kunnskap og tilby en faglig arena for studenter, arkitekter, myndigheter og offentligheten.

Samfunnsrollen er konkretisert ved at BAS legger til rette for produksjon og visning av billedkunst, rominstallasjoner, scenekunst og musikk for eksterne aktører. Ifølge søknaden har BAS etablert seg som en aktiv kulturarena innen Bergens kulturliv. Under institusjonsbesøket ble det understreket at den videre strategien primært er å åpne dører for samarbeid med ytterligere aktører, og særlig innen rammen av UHR. Institusjonsakkreditering har derfor lenge vært et strategisk mål for BAS.

Ifølge søknaden er strategiplanen et dokument som alle ledd og nivåer i organisasjonen kjenner og har et forhold til. Med grunnlag i strategiplanen har BAS styrket lærerrådsmøtets rolle som diskusjonsforum og etablert flere andre faglige møteplasser der studenter, lærere og øvrige ansatte diskuterer høyskolens utvikling.

BAS har også utviklet egne strategiske planer innen særskilte områder, som handlingsplan for likestilling og kjønnsbalanse, språkstrategi, FoKU-strategi og Erasmus Policy Statement.

Som oppfølging av den periodiske evalueringen av arkitektutdanningen som ble gjennomført i 2021, har BAS satt i gang prosjektet *Big Wonderful Experiment (BWE)*. BWE skal være en tematisk overbygning i all undervisning der ikke-utarmende arkitektur er målet. I prosjektet ønsker BAS å styrke synergieffektene av samarbeid og kommunikasjon på tvers av årstrinn og kurs, og gi et større bidrag til samfunnsdebatten. Under institusjonsbesøket ble det fremholdt at BWE også kan ses på som en oppfølging av den strategiske planen.

Strategiplanen legger ikke opp til endringer i studieporteføljen eller til noen økning i antall studenter. Samtaler under institusjonsbesøket bekreftet at høyskolen ikke har slike planer, og at oppfatningen blant de ansatte er at BAS er best tjent med å fortsette å være en liten utdanningsinstitusjon innen arkitektur.

Vurdering

Komiteen oppfatter strategien som klart og tydelig formulert. Den peker på konkrete områder som er viktige for BAS som samfunnsaktør, og synes å være et godt grunnlag for strategidokumenter innen mer spesifikke områder, for eksempel FoKU. Strategien synes å være godt forankret både blant studenter og lærere, og den gir retning for de årlige plandokumentene som vedtas av styret, og for høyskolens daglige virksomhet innen både utdanning og FoKU.

Konklusjon

Kravet i studietilsynsforskriften § 3-1 (2) er oppfylt.

3.4 Systematisk kvalitetsarbeid

Studietilsynsforskriften § 3-1. Krav ved akkreditering av institusjoner (3)
Institusjonen systematiske kvalitetsarbeid skal være godkjent av NOKUT.

Beskrivelse

Parallelt med behandlingen av BAS sin søknad om akkreditering som høyskole har NOKUT gjennomført tilsyn med det systematiske kvalitetsarbeidet ved institusjonen. Se tilsynsrapporten for komiteens vurderinger av det systematiske kvalitetsarbeidet.

Vurdering

For vurderingen av det systematiske kvalitetsarbeidet viser komiteen til tilsynsrapporten for institusjonens systematiske kvalitetsarbeid der komiteen vurderer følgende krav til ikke å være oppfylt:

§ 4-1 (3) Institusjonen skal ha ordninger for systematisk å kontrollere at alle studietilbud tilfredsstillende kravene i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 3-1 til § 3-3 og kapittel 2 i denne forskrift.

Konklusjon

Kravet i studietilsynsforskriften § 4-1 (3) er ikke oppfylt.

BAS må dokumentere at alle kravene til det systematiske kvalitetsarbeidet er oppfylt, slik at NOKUT kan godkjenne høyskolens systematiske kvalitetsarbeid.

3.5 Fagmiljø

Studiekvalitetsforskriften § 3-5. Akkreditering som høyskole (2)

Institusjonen skal ha ansatte i undervisnings- og forskerstillinger på sentrale fagområder som inngår i studietilbudene.

Institusjonen må ha undervisere og forskere knyttet til seg gjennom ansettelsesavtaler. Bestemmelsen inneholder ingen eksplisitte kvalitative eller kvantitative krav, men institusjonen må ha et tilstrekkelig antall ansatte. Antallet ansatte og deres kompetansenivå må ses opp mot antall studenter og høyskolens egenart. Kravet må videre ses i sammenheng med minimumskravene til fagmiljø på studietilbudsnivå, jf. studietilsynsforskriften § 2-3. Institusjonens sentrale fagområder må anses som det som inngår i kjernen i institusjonens studietilbud.

Studietilsynsforskriften § 3-1. Krav ved akkreditering av institusjoner (6)

Institusjonen skal ha en relevant kompetanseprofil, og den samlede kompetansen skal være på nivå med sammenlignbare institusjoner i samme institusjonskategori.

En relevant kompetanseprofil er tilpasset institusjonens fagområder og ligger på nivå med kompetansen ved andre sammenlignbare akkrediterte høyskoler. Relevante momenter ved vurderingen kan være andel årsverk med førstestillingskompetanse/professorkompetanse, andel og antall ansatte i hovedstilling med førstestillingskompetanse/professorkompetanse, studenter per årsverk med førstestillingskompetanse og forholdstallet mellom studenter og ansatte.

Beskrivelse

I søknaden gjør BAS rede for at høyskolen har vel 15 faglige årsverk som bidrar til undervisningen for 164 studenter. Dette utgjør et forholdstall mellom studenter og faglig ansatte på 11 studenter per årsverk. Av disse er 7,8 årsverk, inklusiv rektor, prorektor og bibliotekar, åremålstilsatte i hovedstillinger.

Det kommer frem i søknaden at BAS har flest ansatte innen fagområdet arkitektur, planlegging og prosjektering (APP), etterfulgt av den andre verda med kunstneriske og diskursive vinklinger (DAV). Høyskolen har færre ansatte innen teknologi, teknikk og administrasjon (TTA) og kompletterende teorifag (KFT). Dette gjelder også førstestillingskompetente innen disse fire områdene.

Rektor er ansatt i en 100 prosents åremålsstilling. De øvrige førstestillingskompetente i hovedstillinger, inklusiv prorektor, er ansatt i 50 prosents åremålsstillinger. Mange av disse har fortsatt egen virksomhet eller et annet ansettelsesforhold utenom BAS. Praksisen med at BAS ansetter alle som har faglige stillinger i åremålsstillinger, er hjemlet i universitets- og høyskoleloven § 6-4 (1) i som lyder slik: «(Ansettelse på åremål kan benyttes for) undervisnings- og forskerstillinger når skapende eller utøvende kunstnerisk kompetanse inngår som et vesentlig element i kompetansekravet.»

BAS begrunner sin praksis med å ansette lærere i 50 prosents åremålsstillinger med at den nære kontakten med praksis som disse lærerne har, utgjør en styrke for høyskolen. De som blir ansatt, tar med seg kunnskap og kompetanse inn i undervisningen og bidrar til stadig kvalitetsutvikling av utdanningen. BAS fremholder videre at lærernes tilknytning til praksisfeltet bidrar til å sikre at kompetanseprofilen er relevant sett opp mot arbeidslivet og vår tids utfordringer. Under institusjonsbesøket ble det gjort rede for at det alltid var god overlapp mellom de som hadde vært ansatt ved BAS over lengre tid, og de nyansatte.

I årsrapporten for 2021 står det at ordningen med åremålsansatt fagpersonell på deltid og ansatte i kortere engasjement gir muligheter for fleksibilitet og rask endring, men at dette også gir noen utfordringer med hensyn til stabilitet og robusthet. Videre går det frem at styret ved BAS ønsker at BAS må finne «en balanse som lar skolen utnytte fordelene ved sin dynamiske organisasjon og samtidig sikrer et fagmiljø som er tilstrekkelig robust».

Det går frem av dokumentasjonen at BAS jevnlig sjekker om fagmiljøet oppfyller studietilsynsforordningens kvantitative krav til fagmiljø. Under institusjonsbesøket ble det understreket at BAS alltid gjennomfører grundige tilsettingsprosesser, slik at kompetansebehovene til enhver tid blir dekket. Det ble også understreket at de som blir ansatt, sjelden er uerfarne med tanke på undervisning, og at det alltid er noen erfarne som bidrar til undervisningen, slik at ingen er alene om å ha ansvar for et kurs. Komiteen fikk vite at miljøet er lite nok til at rektor kjenner alle lærerne, både hvilken kompetanse de har, og hva de eventuelt trenger av kompetansepåfyll.

Våren 2023 utgjør de 7,8 årsverkene fast ansatte i hovedstilling 50,32 prosent av det samlede fagmiljøet som er knyttet til studietilbudet. Andel åremålsansatte med førstestillingskompetanse er også 7,8 årsverk. De førstestillingskompetente er stort sett overlappende med de som har hovedstilling, men i tillegg til disse har BAS én professor i 40 prosents stilling og tre førsteamanuenser som er ansatt i 20 prosents stillinger – til sammen ett årsverk. Under institusjonsbesøket ble komiteen fortalt at noen personer uten førstestillingskompetanse, men som innehar en kompetanse BAS anser som svært relevant, er blitt ansatt i åremålsstillinger. Eksempelvis kan det være personer som er i gang med et relevant ph.d.-løp ved en annen institusjon.

Det øvrige fagmiljøet tilknyttet studietilbudet består av lærere med ulik tilknytning til BAS. Disse rapporteres ikke til DBH. (Se beskrivelse av faglig ansatte under kapittel 3.2.)

Når en åremålsperiode utløper eller nye lærere skal engasjeres, blir det satt i gang en større prosess i studiekvalitetsutvalget og i styret for å formulere kompetansebehovet de nye stillingene skal dekke. Det settes ned en ekstern kompetansevurderingsgruppe med fagpersoner fra andre arkitekturutdanninger som vurderer kandidatene, og BAS deltar selv i tilsvarende grupper på andre arkitektutdanninger i Norge for å kalibrere nivået.

BAS viser til at begge de to andre utdanningsinstitusjonene som tilbyr arkitektutdanning i Norge, Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo (AHO), som er en vitenskapelig høyskole, og NTNU, som er et universitet med doktorgradsutdanning, har en større andel lærere ansatt i faste fulle stillinger og betydelig flere studenter enn det BAS har innenfor tilsvarende

fagområde. Kompetanseprofilen skiller seg også ut fra de andre arkitekturutdanningene ved at andelen med kunstnerbakgrunn er høyere ved BAS. BAS velger å gjøre en sammenlikning av sin kompetanseprofil med AHO og viser til at AHOs Institutt for arkitektur har vel dobbelt så mange studenter som BAS. Instituttet har rapportert 6,6 professorårsverk i 2021, mot BAS sine 2,7 eller 3,7 inklusiv rektor, og at AHO i 2021 kun hadde rapportert 2,68 årsverk førsteamanuensiser, mens BAS hadde 4,1 årsverk (4,6 inklusiv prorektor).

Ingen institusjoner i kategorien akkrediterte høyskoler er direkte sammenliknbare med Bergen Arkitekthøgskole. For å få et sammenlikningsgrunnlag med en institusjon innen samme institusjonskategori som BAS søker om å komme i, har komiteen også sett på Akademi for scenekunst ved Høgskolen i Østfold. Tallene er på institusjonsnivået for AHO, da flere av instituttene der, ut fra navnet å dømme, rommer noe av den kompetansen som inngår i de fire fagområdene BAS legger til grunn for sitt studietilbud. Tabell 1 viser andel førstestillingskompetente:

Tabell 1: Andel førstestillingskompetente ved BAS, AHO og Akademi for scenekunst

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
BAS	64,5	68,8	52,6	80,0	82,5	87,7	89,5
AHO	68,7	67,8	68,1	65,6	55,8	58,3	62
Akademi for scenekunst (HiØ)	100	100	90,1	86,1	86,4	90,6	90,7
Akkrediterte høyskoler	54,3	55,9	53,7	55,5	56,6	56,6	58,4
Vitenskapelige høyskoler	77,0	77,5	76,6	76,6	75,3	77,3	76,7

Kilde: DBH

Tabell 2 viser andel med professorkompetanse for de samme institusjonene:

Tabell 2: Andel professorkompetente ved BAS, AHO og Akademi for scenekunst

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
BAS	58,3	58,3	47,4	47	47,4	34,8	35
AHO	36,7	36,7	35	30,3	28,7	32,2	30
Akademi for scenekunst (HiØ)	74	89,4	78,1	71,2	69,7	75,5	75,9
Akkrediterte høyskoler	13,1	13,3	13,6	14,1	14,7	14,7	15,3
Vitenskapelige høyskoler	33,5	33,2	32,6	32,1	31,1	29,9	29,2

Kilde: DBH

Tabellene viser at Akademi for scenekunst over tid har en svært høy andel ansatte med førstestillingskompetanse, og at BAS nå er på nivå med denne avdelingen. Andelen professorkompetente ved Akademi for scenekunst er høyere enn ved BAS. BAS har i all hovedsak åremålsstillinger, mens Akademi for scenekunst har 77,8 prosent fast ansatte. Tabellen viser også at BAS har en større andel første- og toppkompetente enn AHO. I tabellen for fagmiljøet ved AHO inngår både ansatte med og uten førstestillingskompetanse, men for BAS er det i hovedsak de åremålstilsatte med førstestillingskompetanse som inngår. Det betyr at andelen førstestillingskompetente ved BAS blir relativt høy. BAS sitt eget regnestykke viser at førstestillingskompetente per student er på nivå med AHO.

BAS skriver at status for fagmiljø blir vurdert hver gang en åremålsstilling skal fornyes eller utlyses på nytt. Denne vurderingen innebærer ifølge høyskolen at fagmiljøet sikres relevant faglig, oppdatert og samfunnsrelevant fagkompetanse. BAS har også lagt frem dokumentasjon på at høyskolen jevnlig kontrollerer at fagmiljøet oppfyller kravene i studiekvalitets- og studietilsynsforskriften.

Vurdering

Blant de i fagmiljøet som anses som fast ansatte og dermed inngår i DBHs fagmiljøstatistikker, har BAS en svært høy andel førstestillingskompetente. Alle de ansatte førstestillingskompetente i hovedstillinger er knyttet til BAS i form av 50 prosents åremålsstillinger. Både styret og BAS sin egen periodiske evaluering av studietilbudet har adressert noen utfordringer med å få til et stabilt fagmiljø. Etter komiteens vurdering vitner både søknaden og samtaler under institusjonsbesøket om god refleksjon og strategi rundt de utfordringene dette bringer med seg. Komiteen har også merket seg at BAS har gode rutiner for jevnlig å kontrollere at høyskolen oppfyller forskriftsfestede krav til fagmiljø, selv om høyskolen ikke kan dokumentere at den har gjennomført systematisk kontroll med alle forskriftskrav til studietilbudet.

Den tydelige og differensierte lærermodellen som BAS gjør rede for i søknaden, er godt tilpasset de styrker og svakheter ordningen med bruk av åremål medfører. Det virker som om BAS har god praksis for å knytte sammen kollegiet til et faglig fellesskap, blant annet gjennom lærerseminarer, didaktiske salonger og FoKU-gruppa. Komiteen anser forholdstallet mellom studenter og lærere som godt, og det innebærer at BAS kan ha en ordening med at det alltid er flere lærere som deler på ansvaret for et kurs.

Komiteen vil likevel anbefale at BAS prioriterer å få til en balanse mellom fast ansatte og åremålsansatte som sikrer både kontinuitet og faglig fornyelse, noe som både styret og den eksterne evalueringen har adressert som utfordringer for høyskolen.

Institusjonen har uten tvil ansatte i undervisnings- og forskerstillinger i sine fagområder. Fagmiljøet har også en relevant kompetanseprofil, som er på nivå med sammenliknbare institusjoner både i samme institusjonskategori og i nivået over, dvs. vitenskapelige høyskoler.

Konklusjon

Kravet i studiekvalitetsforskriften § 3-5 (2) er oppfylt.

Kravet i studietilsynsforskriften § 3-1 (6) er oppfylt.

3.6 Jevnlig opptak og uteksaminerte kandidater

Studiekvalitetsforskriften § 3-5. Akkreditering som høyskole (3)

Institusjonen skal ha akkreditering for minst ett studietilbud som gir rett til å tildele lavere grad alene, og ha uteksaminert lavere grads kandidater i minst tre år.

Dette kravet innebærer at institusjonen må ha uteksaminert tre kull med bachelorkandidater før den kan søke om institusjonsakkreditering. De uteksaminerte kandidatene må være studenter institusjonen selv har tatt opp til et studieprogram, og ikke innpassede studenter som gjør at institusjonen kan uteksaminere kandidater før de tre første kullene har gjennomført studiet med normal progresjon.

Studietilsynsforskriften § 3-1. Krav ved akkreditering av institusjoner (4)

Institusjonen skal ha et jevnlig opptak av studenter og et tilfredsstillende antall kandidater som fullfører til normert tid.

Dette kravet supplerer kravet i studiekvalitetsforskriften § 3-5 (3) og skal sikre god studieprogresjon og gjennomstrømning av studenter. Hva som anses som tilfredsstillende, vil bero på institusjonens størrelse og egenart. Gjennom NOKUTs praksis er det innfortolket et krav om å ha gjennomstrømming på nivå med tilsvarende institusjoner.

Beskrivelse

Det går frem av søknaden at BAS har uteksaminert kandidater på mastergradsnivå siden 1991, og at institusjonen har gode og jevnt økende søkertall.

BAS tar hvert år opp 30 studenter, og antall søkere har økt fra 228 i 2018 til 347 i 2021. BAS mener at det høye søkertallet har sammenheng med fornøyde studenter og positiv pressdekning. BAS bruker ikke midler til markedsføring, men gjennomfører åpen dag for å gi søkere et bredere inntrykk av høyskolen.

Ifølge søknaden er det lite frafall i arkitekturutdanningen både ved BAS og i resten av landet. Tabellen under viser tall som er oppgitt i søknaden:

Tabell 3: Gjennomføring på normert tid

	2017	2018	2019	2020	2021
Andel studenter som gjennomførte 1. avdeling på normert tid	87	73	85	80	83
Andel studenter som gjennomførte 2. avdeling på normert tid	66	64	70	83	84

Kilde: BAS sin søknad om akkreditering som høyskole

BAS opplyser at flere studenter tar permisjon etter tredje studieår, blant annet for å få arbeidspraksis fra relevante arkitektfirma. Andelen som slutter før fullført studieløp, er 3 prosent i 2017 og i 2021, og det var ingen som sluttet i 2019 og 2020. I 2018 var det 7 prosent som sluttet. BAS tar opp søkere med bachelor i arkitektur til fjerde studieår, og antallet har variert mellom seks og elleve i perioden 2017–2021. Det blir opplyst at blant

dem som ble tatt opp i 2014, var det 36 prosent som gjennomførte hele utdanningen på fem år, mens tallet var 28 prosent for dem som ble tatt opp i 2015, og 39,3 prosent for dem som ble tatt opp i 2016.

Det går frem av søknaden at det de seneste årene er økt behov for spesiell tilrettelegging av studiene, og at det har vært en økning i antall permisjoner grunnet sykdom og nedsatt arbeidskapasitet.

Antall uteksaminerte kandidater var mellom 30 og 33 i perioden 2017 til 2020. I 2021 ble det uteksaminert 38 kandidater, hvorav 10 var blitt tatt opp i fjerde studieår.

Vurdering

Komiteens vurdering er at BAS har vist at institusjonen har et jevnt opptak av studenter på 30 studenter hvert år. I tillegg tar BAS opp eksterne studenter til fjerde studieår, slik at det hvert år blir uteksaminert rundt 30 kandidater. Komiteen vurderer det slik at gjennomstrømmingen på både første og andre avdeling er høy, og at gjennomstrømmingen totalt sett vurderes som tilfredsstillende.

Konklusjon

Kravet i studiekvalitetsforskriften § 3-5 (3) er oppfylt.

Kravet i studietilsynsforskriften § 3-1 (4) er oppfylt.

3.7 Kvalitet og faglig nivå i utdanning og FoU

Studiekvalitetsforskriften § 3-5. Akkreditering som høyskole (1)

Institusjonen skal ha utdanning, stabil forskningsvirksomhet eller kunstnerisk utviklingsarbeid av høy kvalitet.

Kravet til stabilitet innebærer at det må kunne dokumenteres at virksomheten innen forskning og utviklingsarbeid har holdt seg på et tilfredsstillende nivå over tid. Hva som ligger i høy kvalitet, vil bero på en skjønnsmessig faglig vurdering sett opp mot institusjonens egenart. Det vil være særlig aktuelt å se hen til resultater av forskningsvirksomhet eller kunstnerisk og faglig utviklingsarbeid og/eller antall publiseringspoeng per ansatt i vitenskapelig stilling.

Studietilsynsforskriften § 3-1. Krav ved akkreditering av institusjoner (1)

Institusjonen skal ha et faglig nivå innen utdanning, forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid som er i samsvar med kravene i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling for høyere utdanning og fagskoleutdanning § 3-5 til § 3-7.

Bestemmelsen inneholder ikke noe selvstendig krav, men gir anvisning på at institusjonens faglige nivå innen utdanning, forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid skal være i tråd med kravene til akkreditering som høyskole etter studiekvalitetsforskriften § 3-5.

Beskrivelse

Kvalitet i utdanningen

BAS viser i søknaden til at arkitekturfaget fra et kunnskapsteoretisk perspektiv faller inn under termen *making disciplines*, som betoner at den kunnskapen som generes av og i skapende profesjoner, må forstås som kunnskap. Studentene undervises av aktive arkitekter og kunstnere, og BAS fremholder at dette bidrar til å sikre kvaliteten i utdanningstilbudet.

For BAS innebærer høy kvalitet at studentene har et samfunnsorientert engasjement med en reflekterende og kritisk holdning til arkitektens oppdrag og ansvar. For å oppnå dette mener BAS at studentene må ha god kunnskap og forståelse for relevante historiske og samtidige referanser og evne til å identifisere ulike faglige spørsmål og utvikle selvstendige arkitektoniske svar.

BAS ser de generelle tilbakemeldingene fra eksterne sensorteam som en viktig indikator for at høyskolen tilbyr utdanning med høy kvalitet. Etter hver eksamensperiode gir eksterne sensorer en generell tilbakemelding på undervisningen ved BAS og på kvaliteten på studentenes eksamensoppgaver. Eksempler som er vedlagt søknaden, påpeker blant annet på at «[d]et var et svært høyt nivå på mange av prosjektene, noe som reflekteres i antall prosjekter som fikk utmerkelse», og «the average quality of the work was very high». Sensorene går gjennom ulike forhold ved undervisningsopplegget og trekker også frem forhold de anser som svakheter i studietilbudet.

En annen indikator på høy kvalitet som trekkes frem i søknaden, er lav strykprosent. Det vises også til tilbakemeldinger på kvalitet gjennom programevalueringen i 2021, som trekker frem styrker ved utdanningen, men også påpeker områder for fornyelse.

Resultater fra Studiebarometeret i 2021 viser at studentene ved BAS er like tilfredse med utdanningen som studentene ved AHO og NTNU. Resultatene for 2022 er enda bedre: Studentene ved BAS er helt på topp når det gjelder studenttilfredshet.

Det at alle lærere i hovedstilling er rekruttert på grunnlag av deres forskning og utviklingsarbeid, og at de ikke har mer enn 50 prosents stilling ved BAS, ser høyskolen som viktig for å sikre kvaliteten i utdanningen.

Studentenes masterkurs og diplomoppgaver er knyttet til de ansattes FoKU-prosjekter ved høyskolen. Studentene dokumenterer arbeidet i form av individuelle innleveringer som stilles ut i en offentlig visning. Høyskolens sameksistens med bygget, tomten og nabolaget beskrives også som et pågående forskningsarbeid der romlige utforskninger hele tiden testes ut gjennom undervisningsinitiativ og studentenes eget initiativ.

Kvalitet i forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid

Samspillet mellom en utøvende kunstnerisk praksis og undervisningen blir i søknaden beskrevet som en grunnsten i høyskolens strategi. Det går frem at dette samspillet ligger til grunn for arbeidet med forskning og utvikling og kunstnerisk utviklingsarbeid på BAS. Kvalitet i utdanningen er tett knyttet opp mot de ansattes FoKU-arbeid og samspillet med utdanningen. Stillingene utlyses bredt i ulike kunnskapsmiljø, og BAS er opptatt av å tiltrekke seg undervisere som driver fagutvikling og får anerkjennelse for arbeidet sitt i meritterte fagtidsskrift og internasjonale utstillinger.

Lærerne skal lage en plan for eget FoKU-arbeid ved til BAS som skal godkjennes av rektor etter å ha blitt diskutert i SKU. FoKU-planen skal inneholde en beskrivelse av tematikk og hvordan tematikken skal knyttes til høyskolens strategi og planlagte kurs. Planen skal også inneholde en plan for formidling av FoKU-arbeidet.

I søknaden beskriver BAS FoKU-aktiviteter og -prosjekter i perioden 2017–2022 som er finansiert av EØS eller ERASMUS+, prosjekter i samarbeid med Bergen kommune og andre kommuner på Vestlandet, prosjekter finansiert av daværende SIU (nå DIKU), Universell og PST/NSM. BAS viser også en liste over publikasjoner de siste fem årene, som blant annet omfatter bøker og noen fagfelleverderte artikler. Det fremgår av søknaden at BAS ikke har fått anledning til å rapportere vitenskapelig arbeid til Cristin ettersom databasen har hatt stopp i opptak av nye medlemmer siden 2014. BAS rapporterer imidlertid om sine faglige aktiviteter i forbindelse med den årlige rapporteringen til departementet.

BAS viser til at lærerne har vært representert i en rekke internasjonale prestisjefylte utstillinger og publikasjoner, og at de er blitt invitert til å holde forelesninger i inn- og utland. Blant annet har fem av lærerne det siste året vært plukket ut til å delta på ulike utstillinger ved Venezia-biennalen, som ifølge søknaden er det fremste utstillingsvinduet for arkitektur i verden i dag.

Vurdering

Komiteens vurdering er at BAS har gjort godt rede for hva som representerer kvalitet i utdanning og forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid, og hvordan kvalitet i forskning og utdanning henger sammen.

Ordningen med åremålsansatte lærere kan potensielt representere en utfordring i det å sikre kvalitet. BAS viser imidlertid at høyskolen har organisert studieopplegget slik at lærerne støtter godt opp om studentenes læring, og komiteen fikk erfare at undervisning aldri er overlatt til en enkelt lærer. Komiteen vurderer det slik at BAS har gode prosesser for å sikre sammenheng i utdanningen.

Komiteen ser at BAS får gode og konstruktive tilbakemeldinger gjennom ordningen med sensorrapporter. Også gjennomstrømmingen og resultater fra studiebarometeret tyder på høy kvalitet i utdanningen.

BAS har vist at ansatte og studenter deltar på utstillinger med og mottar attraktive priser for FoKU-virksomhet som er forankret ved høyskolen.

Komiteens vurdering er at BAS har en stabil utdanning og FoKU-virksomhet av høy kvalitet.

Konklusjon

Kravet i studiekvalitetsforskriften § 3-5 (1) er oppfylt.

Kravet i studietilsynsforskriften § 3-1 (1) er oppfylt.

3.8 Forsknings- og utviklingsbasert utdanning

Studietilsynsforskriften § 3-1. Krav ved akkreditering av institusjoner (5)

Institusjonens forskning og/eller kunstneriske utviklingsarbeid og faglige utviklingsarbeid skal utføres i samspill med utdanningsvirksomheten.

Bestemmelsen innebærer at det stilles krav til samspillet mellom utdanningsvirksomheten ved institusjonen og institusjonens forskning, kunstneriske utviklingsarbeid og faglige utviklingsarbeid. Institusjonen må kunne vise til at det er en kobling mellom forsknings- og utviklingsvirksomheten ved institusjonen og institusjonens studietilbud. Hvordan denne koblingen skal gjennomføres, vil bero på institusjonens egenart. Momenter ved vurderingen av hvorvidt kravet er oppfylt, kan være hvor stor del av undervisningen som gjennomføres av ansatte med førstestillingskompetanse, og i hvilken grad det er prosjekter ved institusjonen som knytter studentene til institusjonens forskning og/eller kunstneriske utviklingsarbeid og faglige utviklingsarbeid.

Beskrivelse

Det går frem av søknaden at «samspillet mellom en utøvende praksis (kunstnerisk utviklingsarbeid) og undervisningen er en grunnsten i høyskolens strategi og ligger også til grunn for arbeidet med forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid på BAS». BAS bygger sin virksomhet på en ansettelsespraksis der ansatte bringer med seg erfaringer fra den virksomheten de er tilknyttet, og høyskolen drar også nytte av det FoKU-arbeidet de ansatte utfører utenfor BAS.

Høyskolen dokumenter også FoKU-virksomhet i regi av BAS og hvordan studenter trekkes inn i disse prosjektene. Blant annet nevnes et SIU-finansiert samarbeidsprosjekt knyttet til lokal treindustri og digitalisering av byggeindustrien, der BAS var prosjektleder og deltok sammen med Ryerson University. Prosjektet engasjerte diplomstudenter fra begge institusjonene.

I søknaden viser BAS også til at for studietilbudet i første avdeling har 52,7 prosent av lærerne førstestillingskompetanse, og at i andre avdeling er andelen 66,4 prosent. Blant disse er det en relativt høy andel med professorkompetanse.

Masterkursene i andre avdeling er basert på de ansattes FoKU-arbeid, og studentene deltar aktivt i dette arbeidet. Arbeidene inngår ofte i publikasjoner og utstillinger. Under institusjonsbesøket ble det klart at det ofte er metode og teknikk lærerne bringer med seg inn i undervisningen, og ikke konkrete prosjekter.

Vurdering

Ettersom alt kunstnerisk utviklingsarbeid ved BAS utføres i samspill med undervisningen, er det ingen tvil om at kravet er oppfylt.

Konklusjon

Kravet i studietilsynsforskriften § 3-1 (5) er oppfylt.

3.9 Nasjonale og internasjonale nettverk

Studiekvalitetsforskriften § 3-5 Akkreditering som høyskole (4)

Institusjonen skal være tilknyttet nasjonale og internasjonale nettverk innenfor høyere utdanning og forskning eller kunstneriske utviklingsarbeid og faglige utviklingsarbeid.

Kravet må ses i sammenheng med kravet i studietilsynsforskriften § 2-3 (6), som sier at fagmiljøet tilknyttet et studietilbud som fører frem til en grad, skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk som er relevante for studietilbudet. Det må derfor også her forstås at de nettverkene institusjonen er tilknyttet, er relevante for institusjonen eller institusjonens studietilbud.

Beskrivelse

BAS gjør rede for de nasjonale og internasjonale nettverkene høyskolen er tilknyttet, og fremholder at det mest sentrale nettverket er det nasjonale fagrådet/profesjonsrådet av arkitekt- og landskapsarkitektutdanninger under UHR. Ettersom BAS ikke er akkreditert som høyskole, har institusjonen per i dag kun observatørstatus i rådet.

Andre viktige nettverk som blir trukket frem i søknaden, er NBAA, som er et nettverk av arkitekthøgskoler i Norden og Baltikum, og EAAE, som er et nettverket for europeiske arkitekthøgskoler. BAS skriver at disse nettverkene er viktige for at høyskolen skal kunne utvikle seg i en «nasjonal, nordisk-baltisk og europeisk arkitekturkontekst».

BAS har inngått NordPlus- og Erasmus+-avtaler om mobilitet for studenter og ansatte.

BAS er med i to lokale nettverk: «Treklang», som er et regionalt samarbeid om tresatsing på Vestlandet, og «Bærekraftig frokost», som er en månedlig forelesningsserie i samarbeid med Bergen kommune, fylkeskommunen, UiB, HVL og Husbanken.

I søknaden står det også at BAS har intensjonsavtaler med UiB, HVL, Byarkitekten og Helse Bergen, og at høyskolen er i dialog med Fakultet for kunst, musikk og design ved UiB om en avtale om samarbeid om forskning og utdanning.

Internasjonalt deltar BAS i Nordic Baltic Academy of Architecture, European Association of Architectural Education og ERASMUS+ samt bilaterale samarbeid med partnerskoler i India, Sveits, Canada, Brasil, Chile og Israel.

BAS gjør også rede for tidligere samarbeid og nettverk fra perioden 2015 til 2020.

Vurdering

Søknaden viser at BAS er tilknyttet flere relevante nasjonale og internasjonale organer, fora, høyskoler og universiteter innen utdanning og kunstnerisk utviklingsarbeid.

BAS er også godt representert i internasjonale publikasjoner og utstillinger. Den internasjonale spredningen blant de åremålsansatte støtter opp om høyskolens internasjonale nettverk.

Konklusjon

Kravet i studiekvalitetsforskriften § 3-5 (4) er oppfylt.

4 Helhetlig vurdering

Studiekvalitetsforskriften § 3-4. Akkreditering av institusjoner (4)

NOKUT skal gjennomføre en helhetlig vurdering av om institusjonens organisering, kvalitetsarbeid og resultater er tilstrekkelig til at institusjonen kan bære fullmaktene institusjonsakkrediteringen gir. Institusjonen skal dokumentere at kravene i lover og forskrifter er oppfylt.

Vurdering

Bergen Arkitekthøgskole oppfyller de fleste kravene som stilles for å bli akkreditert som høyskole. BAS har satset på å bygge opp et fagmiljø med åremålstilsatte førstestillingskompetente arkitekter og kunstnere som også driver faglig virksomhet utenfor BAS. Høyskolen har vist at den bidrar med forsknings- og kunstnerisk utviklingsarbeid av høy kvalitet, og har også markert seg i internasjonale sammenhenger.

Det tette samspillet mellom FoKU og undervisning vurderer komiteen som en viktig indikasjon på høy kvalitet i utdanningen. Høyskolen har tilfredsstillende gjennomstrømming, og studentene synes å være fornøyde med undervisningen. BAS har vist at høyskolen er organisert for å få studentene gjennom et studieløp, og følger opp studentene på en god måte.

Måten BAS har organisert virksomheten på, er godt tilpasset BAS' faglige virksomhet. Høyskolen har utviklet velfungerende faglige fora for å diskutere og utvikle både FoKU og utdanning. Studiekvalitetsutvalget har fullmakt til å gjøre mindre endringer i studieplanen. For øvrig er rektor den eneste som har fullmakt fra styret til å fatte beslutninger. Dette fungerer tilfredsstillende for en institusjon med ett studietilbud. Så lenge minstekravet til å søke akkreditering som høyskole er minst ett studietilbud, vil en organisering som er tilpasset dette ene studietilbudet være tilstrekkelig for å oppfylle krav til organisering.

Komiteens vurdering er at det systematiske kvalitetsarbeidet ved BAS har enkelte mangler. Alle kravene til systematisk kvalitetsarbeid må være oppfylt for at høyskolen skal kunne bli akkreditert.

Komiteens vurdering er at BAS har en organisering og resultater som er tilstrekkelig. Komiteens vurdering er videre at BAS, når det systematiske kvalitetsarbeidet er godkjent av NOKUT, vil ha en organisering, kvalitetsarbeid og resultater som er tilstrekkelig til at institusjonen kan bære fullmaktene institusjonsakkrediteringen gir. Komiteen anbefaler at BAS akkrediteres som høyskole når institusjonens systematiske kvalitetsarbeid er godkjent av NOKUT.

5 Vedlegg

5.1 Sakkyndig komite

Elin Nesje Vestli, professor ved Høgskolen i Østfold (komiteleder)

Vestli er professor i tysk litteratur- og kulturvitenskap ved Høgskolen i Østfold (HiØ). Hun var rektor ved HiØ i 2006–2012 og prorektor i perioden 2003–2007. I perioden 2017–2019 var hun leder av interimsstyret ved Høgskolen i Innlandet. Vestli har hatt en rekke verv både nasjonalt og internasjonalt. Hun har vært leder i programutvalget for Erasmus ved Senter for internasjonalisering av utdanningen fra 2010 og styremedlem i UHR og medlem av ekspertpanelet for Nasjonalt senter for fremmedspråk i opplæringen. Hun har også vært medlem i rådgivende organ for høyere utdanning til Nordisk ministerråd fra 2007 til 2011. Vestli har vært medlem av en rekke sakkyndige utvalg og kommisjoner ved flere av landets universiteter og fungert som fagekspert for Norges Forskningsråd. Hun har også en rekke ganger tidligere vært sakkyndig for NOKUT.

Tina Bering Keiding, lektor og senterleder ved Aarhus Universitet

Keiding er lektor og avdelingsleder ved Centre for Educational Development – CED – Uddannelsesudvikling, som er et pedagogisk forsknings- og utviklingscenter ved Aarhus Universitet. Keiding forsker på og underviser blant annet i utdanningskvalitet, *curriculum design* og kompetanseutvikling av undervisere og utdanningsmiljøer. Keiding har erfaring med strategisk ledelse, personalledelse samt prosjekt og porteføljeledelse. Keiding har tidligere hatt oppdrag fra både DIKU og NOKUT, blant annet som sakkyndig ved SFUs midtveisevaluering i 2020 og som sakkyndig i tilsyn med kvalitetsarbeidet ved Handelshøyskolen BI i 2021 og ved Politihøgskolen i 2022.

Herman Fiksdahl Haavik, student ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet

Haavik er student ved sivilingeniørutdanningen *kommunikasjonsteknologi og digital sikkerhet* ved NTNU. Gjennom linjeforening i Trondheim har han hatt studenttillitsverv som medlem av Bedriftskomiteen Abakus, som arbeider for å oppnå tettere kontakt mellom bedrifter og studenter. Han har også vært med i styret for itDAGENE, som er et årlig kontaktskapende arrangement mellom IT-studenter og næringsliv ved NTNU som arrangeres av studenter fra 3. klasse datateknologi og kommunikasjonsteknologi. Haavik har også vært nestkommanderende i patrulje Garnisonen i Sør-Varanger (GSV).

Klas Ruin, partner i arkitektfirmaet Spridd

Ruin er arkitekt med utdanning fra Arkitekturskolan KTH i Stockholm og Ecole d'Architecture de Belleville i Paris. Ruin var i 2005 med på å starte arkitektfirmaet Spridd, og han er en av to partnere. Den andre partneren er Ola Broms Wessel. Spridd arbeider med nyskapende prosjekter innen arkitektur og byutvikling. Ruin har tidligere arbeidet ved Tony Fretton Architects i London og Johan Celsing i Stockholm og har et bredt internasjonalt kontaktnett. Ruin er også debattant og jurymedlem i arkitektkonkurranser og -utmerkelse. Ruin er blant annet ansvarlig arkitekt for ombyggingen av Paulskyrkan i Stockholm, som er nominert til Kasper Salinpriset 2023. Ruin er engasjert i undervisning og

forskning og brukes som kritiker og gjesteforelesninger ved arkitektutdanninger i Sverige og i andre land. Ruin er fra 2022 medlem av programrådet for Chalmers Arkitekturskola.

Eamon O’Kane, professor ved Universitetet i Bergen

O’Kane har siden 2011 vært professor i billedkunst og maleri ved Kunstakademiet, Universitetet i Bergen. Han er utdannet MA i Fine Art ved Ulster University i Irland og M.F.A i Design Technology ved Parsons School of Design, New York. O’Kanes forskningsarbeid er vist i en rekke nasjonale og internasjonale utstillinger og publikasjoner. Han var kunstnerisk forskningsleder ved KHiB fra 2012–2015 og dekan ved Kunstakademiet i 2015. Han er co-principal investigator i NFR og UiBs forskningsprosjekt Climate Narratives.

5.2 Program for institusjonsbesøket

25. mai 2023	
08.30-10.30	Komitemøte
10.30-12.30	Møte med ledelsen (rektor og prorektor)
12.30-13.15	Lunsj
13.15-14.15	Omvisning
14.15-14.45	Møte med studenttillitsvalgte
14.45-15.00	Komitemøte
15.00-15.30	Møte med styreleder
15.30-15.45	Komitemøte
15.45-16.30	Møte med representanter for SKU
16.30-17.00	Komitemøte
26. mai 2023	
08.30-09.00	Møte med administrativt ansatte
09.00-09.15	<i>Pause</i>
09.15-10.30	Møte med studenter
10.30-10.45	<i>Pause</i>
10.45-11.15	Møte med læringsmiljøutvalget
11.15-11.30	Komitemøte
11.30-12.15	Lunsj
12.15-13.00	Møte med lærere
13.00-13.15	Komitemøte
13.15-14.00	Møte med lærere i BAS-FoU-gruppen
14.00-14.15	Komitemøte
14.15-15.00	Avsluttende møte med ledelsen

5.3 Bergen Arkitekthøgskoles offentlige uttalelse

Til NOKUT,

Bergen Arkitekthøgskole (BAS) har mottatt innstillingen fra den sakkyndige komiteen, datert 10.01.2024. Komiteen skriver i sin konklusjon under helhetlig vurdering, at «komiteen vurderer at BAS har en organisering og resultater som er tilstrekkelig», og «anbefaler at BAS akkrediteres som høyskole når institusjonens systematiske kvalitetsarbeid er godkjent av NOKUT».

Vi kjenner oss igjen i akkrediteringskomiteens beskrivelse av skolen, men vi har en merknad til kap.3.4 Systematisk kvalitetsarbeid.

Til side 18, Kap. 3.4 Systematisk kvalitetsarbeid. Komiteen skriver at «BAS må dokumentere at alle kravene til det systematiske kvalitetsarbeidet er oppfylt, slik at NOKUT kan godkjenne høyskolens systematiske kvalitetsarbeid». Her ønsker vi å vise til våre tidligere svar på komiteens tilsynsrapport for institusjonens systematiske kvalitetsarbeid:

1) Mail av 16.november 2023 med supplerende vedlegg for å dokumentere skolens ordning for og gjennomføring av systematisk kontroll av at studietilbudet tilfredsstillt kravene i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning §3-1 til §3-3 og kapittel 2 i denne forskrift.

2) Mail av 12.januar 2024 for å presisere/forklare den supplerende dokumentasjonen til kvalitetsarbeidet.

Når vi leser innstillingen fra tilsynet med det systematiske kvalitetsarbeidet, med komiteens begrunnelse, ser det ut som om konklusjonen er basert på en feiltolkning av vår supplerende dokumentasjon av 16.november 2023. Se kopi under av vår presisering sendt 12.januar:

Om tilsynet ved BAS. Komiteen skriver at BAS ikke sendte en offentlig uttalelse til innstilling, men isteden sendte ny dokumentasjon den 17.november. Svaret fra BAS, sendt 16.november, var ment som skolens respons/offentlige uttalelse til innstillingen. Hovedinnholdet i denne var den vedlagte supplerende dokumentasjonen, som gjaldt oppretting /supplering basert på komiteens merknader. I tillegg sendte vi inn dokumentet «BAS ordning for systematisk kontroll av studietilbud», for å forklare hvordan vi har gjennomført systematisk kontroll av at studietilbudet tilfredsstillt alle forskriftskrav. Dokumentet er både en sjekklister og en dokumentasjon av at skolen gjennomfører (og regelmessig har gjennomført) slik systematisk kontroll. Dokumentet som beskriver ordningen for systematisk kontroll er opprettet som et svar til NOKUT, men selve innholdet og gjennomføringen av kontrollen er ikke nytt. Dokumentene vi viser til i den nest siste kolonnen, som dokumentasjon på gjennomføring, her under Årsrapporten til kunnskapsdepartementet, årsrapport LMU og SKU er tidligere oversendt NOKUT.

Under kapitlet, Ordninger for systematisk kontroll, skriver komiteen i slutten av 2.avsnitt at «BAS skriver at ingen av de nevnte rutinene har vært benyttet». Det gjaldt

rutine for opprettelse og nedlegging av studietilbud (BAS har kun 1 studietilbud) og den «gamle»/tidligere innsendte rutinen for selvakkreditering, som komiteen anbefalte at skolen omarbeidet. Under institusjonsbesøket og påfølgende oppklaringsmøte på Teams, fikk vi forståelsen av at komiteen først og fremst etterlyste dokumentasjon på at systematisk kontroll ble regelmessig utført, og det er det vi prøver å vise gjennom dokumentet «BAS ordning for systematisk kontroll av studietilbud». I kolonnen *Dokumentasjon gjennomføring* refererer vi til de dokumenter der resultatet av vår egen kontroll og vurdering finnes.

For eksempel, vil en i kap 3.1 i skolens Årsrapport 2022 til kunnskapsdepartementet (side 17-19) se våre vurderinger av studiets relevans, samt vurderinger av iverksatte forbedringstiltak (jf. Studietilsynsforskriftens krav til studietilbudet, §2-2 (2)). Videre i kap 3.4.3 i skolens Årsrapport 2022 (s 58-60), er listet de viktigste faglige nettverk skolen er del av og omtale av ulike samarbeid (ref. Studietilsynsforskriftens krav til fagmiljø, §2-3 (6) og tilsvarende for hvert av de øvrige kravene). Tidspunkt for gjennomføring av de ulike kontrollene er angitt i kolonne 5 i tabellen/sjekklisten.

Vi håper at vi med de ettersendte suppleringer og forklaringer har klart å vise både at BAS har en ordning for systematisk kontroll, og at den viser det vi faktisk gjør og har gjennomført.

Med vennlig hilsen
Emma Nilsson

Kind regards

Emma Nilsson

Rector I Professor

Bergen School of Architecture BAS

www.bas.org

+47 46116739

DRAMMENSVEIEN 288 | POSTBOKS 578,1327 LYSAKER | T: 21 02 18 00 |